# Kısmi Islahla Yeni Talep Eklenemez

| MAHKEME | KARAR TARİHİ | SONUÇ |
|---|---|---|
| Yargıtay Hukuk Genel Kurulu | 01.07.2026 | Onama |

| ESAS NO | KARAR NO | İLGİLİ HÜKÜMLER |
|---|---|---|
| 2020/672 | 2026/448 | HMK 176, HMK 179, HMK 140/3, İBK 2021/8 E. 2026/1 K. |

ÖZET

Rücu davasında dava dilekçesinde istenmeyen kamulaştırma bedeli ve temyiz masrafı kısmi ıslahla eklenmek istendi. HGK, 08.05.2026 tarihli İBK 2021/8 uyarınca dava dilekçesinde yer almayan talebin kısmi ıslahla davaya dâhil edilemeyeceğini kabul ederek direnmeyi onadı.

**Bu kararın özeti ve değerlendirmesi**
savun.av.tr/kismi-islahla-yeni-talep-eklenemez-hgk-2026-448/ →

## Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

Hukuk Genel Kurulu 2020/672 E. , 2026/448 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ : Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 21. Hukuk Dairesi

SAYISI : 2020/499 E., 2020/666 K.

ÖZEL DAİRE KARARI : Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 17.02.2020 tarihli ve

2019/2848 Esas, 2020/1413 Karar sayılı BOZMA kararı

Taraflar arasındaki rücuen tazminat davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Kararın davacı vekili ve davalı vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince davalı vekilinin başvurusunun reddine, davacı vekilinin başvurusunun kısmen kabulü ile İlk Derece Mahkemesi kararı kaldırılarak yeniden hüküm kurulmak suretiyle davanın kısmen kabulüne hükmedilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davacı vekili ve davalı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 11. Hukuk Dairesince yapılan inceleme sonunda bozulmuş, Bölge Adliye Mahkemesi

tarafından Özel Daire bozma kararına karşı direnilmiştir.

Direnme kararı davacı vekili ve davalı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten sonra Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan gündem ve dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili; enerji nakil hatlarıyla ilgili kamulaştırmasız el atma davası nedeniyle müvekkilinin dava dışı hak sahiplerine ödeme yapmak zorunda kaldığını oysa bu bedelden aralarındaki işletme hakkı devir sözleşmesi gereği davalının sorumlu olduğunu ileri sürerek fazlaya ilişkin haklarını saklı tutmak suretiyle ilâmlı icra dosyasıyla ödenen kamulaştırmasız el atma tazminatı ve fer'îleri toplamı 110.754,71 TL tutarın davalıdan rücuen tahsilini talep etmiş, ıslah dilekçesiyle de rücuya dayanak kamulaştırmasız el atma davasıyla ilgili olan ve dava dilekçesinde belirtilmeyen 8.164,74 TL ödeme, 1.734,00 TL temyiz harcı ile kamulaştırma bedeli olarak ödenmek durumunda kalınan 67.060,00 TL tutarındaki bedelin de davalıdan faiziyle tahsilini isteyerek dava değerini toplam 185.979,45 TL'ye yükseltmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili; taraflar arasındaki hisse satış sözleşmesi ile eki niteliğindeki ihale şartnamesi gereğince dava konusu bedeller yönünden davacının sorumlu olduğunu, bu sebeple müvekkilinden herhangi bir masraf, zarar veya herhangi bir isim altında talepte bulunamayacağı gibi davaya konu alacağın dayanağını teşkil eden dava dosyası ve icra dosyasında müvekkiline bir bildirimde de bulunulmadığını, bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyen ve icra takibine sebep olan davacının söz konusu davaya ilişkin faizi ve icra dosyasına ilişkin giderleri talep hakkının bulunmadığını belirterek davanın reddini savunmuştur.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

Ankara 9. Asliye Ticaret Mahkemesinin 12.10.2017 tarihli ve 2015/112 Esas, 2017/784 Karar sayılı kararı ile; işletme hakkı devir sözleşmesinden kaynaklanan rücuen tazminat istemine ilişkin davada 24.07.2006 tarihli sözleşmenin 7. maddesi gereğince sözleşme öncesi dönemle ilgili davalardan doğan mali yükümlülüklerin TEDAŞ'a ait olduğu, davacının mahkeme ilâmı ile kamulaştırmasız el atma için belirlenen tutarı, ilâm vekâlet ücreti, harç ve yargılama giderleri ile temyiz harçlarını talep edebileceği, dava TEDAŞ'a ihbar edilmediğinden dava tarihinden sonraki faizler ile icra harç ve masraflarını talep edemeyeceği gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne, 99.519,96 TL'nin ödeme tarihlerinden itibaren işleyecek avans faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde taraf vekilleri istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin 04.04.2019 tarihli ve 2018/639 Esas, 2019/449 Karar sayılı kararı ile; taraflar arasındaki sözleşmeye göre davacının rücu talebinin yerinde olduğu ve davaya dayanak mahkeme ilâmındaki 87.520,78 TL asıl alacak, 5.330,38 TL yasal faiz, 9.051,66 TL vekâlet ücreti, 289,34 TL peşin harç ve 924,18 TL yargılama gideri olmak üzere toplam 103.116,34 TL'yi ödeme tarihlerinden itibaren avans faiziyle davalıdan talep edebileceği, dava dilekçesinde yer almayan bir husus ıslahla davaya eklenemeyeceğinden mahkemenin ıslah ile dile getirilen talep yönünden ret kararı vermesinde isabetsizlik bulunmadığı gerekçesiyle, davalı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine, davacı vekilinin istinaf başvurusunun kısmen kabulü ile İlk Derece Mahkemesi kararı kaldırılarak yeniden hüküm kurulmak suretiyle davanın kısmen kabulüne, 103.116,34 TL'nin 14.03.2014 ödeme tarihinden itibaren değişen oranlarda avans faizi ile davalıdan tahsiline, fazlaya dair istemin reddine karar verilmiştir.

V. BOZMA VE BOZMADAN SONRAKİ YARGILAMA SÜRECİ

A. Bozma Kararı

1. Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde taraf vekilleri temyiz isteminde bulunmuştur.

2. Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; "...1-İlk Derece Mahkemesince verilen karara yönelik olarak davalı vekilince yapılan istinaf başvurusu üzerine HMK'nın 355 vd. maddeleri kapsamında yöntemince yapılan inceleme sonucunda Bölge Adliye Mahkemesince esastan verilen nihai kararda, aşağıda belirtilen husus dışında dosya kapsamına göre saptanan somut uyuşmazlık bakımından uygulanması gereken hukuk kurallarına aykırı bir yön olmadığı gibi HMK'nın 369/1. ve 371. maddelerinin uygulanmasını gerektirici nedenlerin de bulunmamasına göre davalı vekilinin tüm, davacı vekilinin aşağıdaki bent dışında kalan sair temyiz itirazlarının reddine karar vermek gerekmiştir.

2-Dava, işletme hakkı devir sözleşmesinden kaynaklanan rücuen alacak istemine ilişkin olup, davacı vekili dava dilekçesinde fazlaya dair haklarını saklı tutarak 101.895,04 TL'nin ve 8.859,67 TL'nin ödeme tarihlerinden itibaren işleyecek avans faizi ile davalıdan tahsilini talep etmiş; ıslah dilekçesi ile aynı nedene dayalı olarak 67.060,00 TL kamulaştırma bedeli ile rücuya dayanak davada yapılan 1.734,00 TL temyiz harç ve masraflarının da tahsilini istemiştir.

Bölge adliye mahkemesince, dava konusu edilmeyen bir şeyin ıslah yoluyla davaya ithaline ve dava konusu haline getirilmesine yasal açıdan olanak bulunmadığı, bu yönüyle 67.060,00 TL kamulaştırma bedeli ile rücuya dayanak davada yapılan 1.734,00 TL temyiz harç ve masrafı talebinin ıslah suretiyle davaya ithal edilmesinin mümkün görülmediği gerekçesiyle anılan talebin reddine karar verilmiştir.

Islah tarihinde yürürlükte bulunan 6100 Sayılı HMK.nın 176. maddesinde "Taraflardan her biri, yapmış olduğu usul işlemlerini kısmen veya tamamen ıslah edebilir." hükmü düzenlenmiş olup yasal düzenlemelere göre davacının davasını tamamen ıslah ederek yeni bir dava dilekçesi vermesi mümkün olduğu gibi, kısmi ıslah ile talep sonucunu artırması da mümkündür. Bu suretle,

bölge adliye mahkemesince davacının ıslah isteminin usule uygun olduğu ilke olarak kabul edilip, oluşacak sonuca göre bir karar verilmesi gerekirken yazılı gerekçe ile ıslah ile talep edilen kamulaştırma bedeli ve rücuya dayanak davada yapılan temyiz harç ve masrafı talebinin reddine karar verilmiş olması doğru görülmemiş hükmün bu nedenle davacı yararına bozulması gerekmiştir…" gerekçesiyle karar bozulmuştur.

B. Bölge Adliye Mahkemesince Verilen Direnme Kararı

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; ilk karar gerekçesi tekrar edilmek ve istem sonucuna ilişkin fazlaya dair haklarını saklı tutan davacının dava değerini ıslah yolu ile arttırabileceği tartışmasız ise de başından beri dava konusu edilmeyen bir şeyin ıslah yoluyla davaya ithali ve dava konusu edilmesinin mümkün olmadığı belirtilmek suretiyle direnme kararı verilmiştir.

VI. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Direnme kararına karşı süresi içinde davacı vekili ve davalı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

1. Davalı vekili, zamanaşımı def'î ve müvekkilinin sorumluluğunun bulunmadığı yönündeki aşamalarda dile getirilen savunmalarını tekrarla kararın bozulmasını istemiştir.

2. Davacı vekili, davanın tam kabulüne karar verilmesi gerekirken sair yönlere ilişkin istinaf itirazlarının reddedilmesinin hukuka aykırı olduğunu ileri sürerek hükmün bozulmasına karar verilmesini talep etmiştir.

C. Uyuşmazlık

Direnme yoluyla Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık; kamulaştırmasız el atma davası sonucunda taşınmaz maliklerine ilâmlı icra dosyasıyla ödenen tazminat ve fer'îlerinin davalıdan rücuen tahsili istenen somut olayda, dava dilekçesinde talep edilmeyen ve aynı nedene dayalı kamulaştırma bedeli ödemesi olduğu ileri sürülen 67.060,00 TL ile rücuya dayanak davada ödenen 1.734,00 TL temyiz harç ve masrafın sunulan ıslah dilekçesiyle talep edilip edilemeyeceği, buradan varılacak sonuca göre ıslahın dava konusu edilmemiş bir alacak talebine ilişkin olduğu değerlendirmesinde bulunularak bunun mümkün olmadığı gerekçesiyle bu kısım yönünden davanın reddine karar verilmesinin yerinde olup olmadığı noktasında toplanmaktadır.

D. Gerekçe

A-) Davalı vekilinin temyiz itirazları yönünden yapılan inceleme

Hukuki yarar, dava şartı olduğundan temyiz incelemesi yapılabilmesi için de gerekli bir şarttır. Bölge Adliye Mahkemesi kararını temyiz edip bu istemi Özel Dairece reddedilen taraf yönünden karar kesinleşmiş olmakla, artık bu tarafın direnme kararını temyizde hukuki yararı bulunmamaktadır. Bu nedenle davalı vekilinin direnme hükmüne yönelik temyiz isteminin hukuki

yarar yokluğundan reddine karar vermek gerekmiştir.
B-) Davacı vekilinin temyiz itirazları yönünden yapılan inceleme

1. İlgili Hukuk

1. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (HMK) 119, 176, 179, 297. maddeleri.

2. Yargıtay İçtihadı Birleştirme Büyük Genel Kurulunun 08.05.2026 tarihli, 2021/8 Esas, 2026/1 Karar sayılı İçtihadı Birleştirme Kararı.

2. Değerlendirme

1. Uyuşmazlığın çözümü için öncelikle konuya ilişkin yasal düzenlemeler ile hukuki kavram ve kurumların ortaya konulmasında yarar bulunmaktadır.

2. Dava açılması ile başlayan hukuk yargılaması, belirli usul kuralları ve kesitler üzerine inşa edilmiştir. Bu sürecin en temel taşı olan dava dilekçesi, yargılamanın sınırlarını çizen ve hukuki ilişkinin çerçevesini belirleyen bir irade beyanıdır. HMK'nın 119. maddesinde dava dilekçesinde bulunması gereken bir kısmı zorunlu, bir kısmı zorunlu olmayan unsurlar tek tek sayılmış olup bunlar arasında dava dilekçesinde bulunması gereken en önemli unsur talep sonucudur (HMK md. 119/1-ğ). Talep sonucunu içermeyen bir dilekçe dava dilekçesi olarak nitelendirilemeyeceği gibi taleple bağlılık ilkesi gereği kural olarak mahkemelerin talep sonucundan fazlasına veya başka bir şeye karar veremeyeceği, talep sonucuna göre hüküm kurduğu yadsınamaz bir gerçektir.

3. Mahkeme kararını özellikle dava dilekçesindeki taleplere göre verir. Zira talep sonucu olarak gösterilen hususlar tek tek karara bağlanmalıdır (HMK md. 297/2). Davacı asıl talebini ve bu taleple bağlantılı yan taleplerini açık ve hükme elverişli şekilde anlaşılır olarak ortaya koymalıdır. Duruma göre hâkim davayı aydınlatma ödevi çerçevesinde talebin açıklanmasını isteyebilir, ancak mevcut olmayan bir talebin ileri sürülmesi iddiayı genişletme ya da değiştirme anlamına gelecektir.

4. Öte yandan medeni yargılama hukukunda teksif ilkesinin bir uzantısı olarak iddia ile savunmanın genişletilmesi ve değiştirilmesi yasakları bulunmakla davanın belli bir aşamasından sonra iddia veya savunma genişletilemez yahut değiştirilemez.

5. İddia ve savunmanın genişletilmesi/değiştirilmesi yasağı kuralının amacı, davaların gereksiz yere uzamasını önlemek ve usul ekonomisini (hızlı, düzenli yargılamayı) sağlamaktır.

6. Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 141/1. maddesine göre yazılı yargılama usulüne tâbi bir davada "Taraflar, cevaba cevap ve ikinci cevap dilekçeleri ile serbestçe iddia veya savunmalarını genişletebilir yahut değiştirebilirler. Dilekçelerin karşılıklı verilmesinden sonra iddia veya savunma genişletilemez yahut değiştirilemez".

7. Islah, iddia ve savunmanın genişletilmesi ya da değiştirilmesi yasağının istisnası olduğundan ıslahla iddia ve savunma genişletilip değiştirilebilir. HMK'nın 176. maddesine göre ıslah, tarafların yapmış oldukları usul işlemlerini kısmen veya tamamen düzeltmesine izin veren bir kurumdur. Islah davacı veya davalının, iddianın ve savunmanın değiştirilmesi ve genişletilmesi yasağı

kapsamındaki usul işlemlerini karşı tarafın iznine ve hâkimin onayına bağlı olmaksızın belli kurallar çerçevesinde yalnızca bir defaya mahsus olmak üzere düzeltmesini sağlar.

8. Türk Hukuk Lûgatında HMK'daki düzenlemeler esas alınarak "İddianın ve savunmanın genişletilmesi veya değiştirilmesi yasağının istisnası olan ıslah, taraflardan her birinin, davada yapmış oldukları usul işlemlerini bir defaya özgü olmak üzere, kısmen ya da tamamen değiştirmesi ya da düzeltmesi" şeklinde tanımlanan (Türk Hukuk Lûgatı, Türk Hukuk Kurumu, Cilt I, Ankara 2021, s. 515) ıslah, her iki tarafa usule yönelik hatalarını karşı tarafın onayı, hâkimin izni gerekmeksizin düzeltme olanağı tanıyan (HMK md. 176/1) ve aynı davada ancak bir kez (md. 176/2) ve tahkikat aşaması sona erene kadar (md. 177/1) başvurulabilecek hukuki bir kurumdur.

9. Islah tam ve kısmî ıslah olarak ikiye ayrılmakta olup kısmen ıslahta HMK'nın 179. maddesi gereğince dava dilekçesinde yer alan bir talebin artırılması/genişletilmesi veya değiştirilmesi söz konusu iken tamamen ıslahta dava sebebi veya konusu değiştirilerek yeni bir dava dilekçesi verildiği için ilk açılan dava ile tamamen ilgisiz olmamakla birlikte dava yeni nitelik kazanmaktadır. Davacı talep sonucunda genişletme veya değiştirme talep ediyorsa kısmî ıslaha başvurmalı, yeni vakalara dayanarak tamamen yeni bir talepte bulunmak istiyorsa tam ıslaha başvurmalıdır. Tam ıslahta yargılamanın tamamen başına dönülür. Zira HMK'nın 179. maddesi gereğince ıslah davanın en başına teşmil edildiğinden yapılan usul işlemleri geçersiz hâle gelir. Kısmî ıslah ise ıslahın yapıldığı andan itibaren sonuç doğuracağından davanın en başından itibaren yapılan usul işlemlerinin geçersizliği sonucunu doğurmaz, davaya kaldığı yerden devam edilir.

10. Bu bakımdan dava dilekçesinde yer almayan bir hususun tam ıslah ile yargılamaya dâhil edilmesinin mümkün olduğu konusunda tereddüt bulunmuyorsa da doktrin ve uygulamada bunun kısmi ıslah bakımından da geçerli olup olmayacağı hususu tartışma konusu olmuştur.

11. Konuyla ilgili farklı hukuki değerlendirmeler ve farklı içtihatların süregelen varlığı, nihayetinde meseleyi içtihadı birleştirme kararıyla (İBK) çözümlenme aşamasına getirmiş, Yargıtay İçtihadı Birleştirme Büyük Genel Kurulunun 2021/8 Esas sayılı dosyasına konu olmuştur. Söz konusu İBK 08.05.2026 tarihinde oy çokluğuyla karara bağlanmış olup karar gerekçesinde aşağıdaki hususlara işaret edildiği görülmektedir.

12. Kısmen ıslaha dava dilekçesindeki eksik veya hatalı hususların düzeltilmesi için başvurulduğu ve kısmen ıslaha başvurulduğunda davanın ilk açılan dava olduğu hususları karşısında daha önce dava konusu edilmeyen yeni bir talebin kısmen ıslah yoluyla davaya dâhil edilmesi âdeta ikinci bir dava açılması sonucunu doğurmaktadır.

13. Başka bir anlatımla, kısmen ıslah yoluyla dava dilekçesinde yer almayan bir talebin sonradan dava konusu yapılması teknik anlamda ıslah kurumunun mevcut devam eden davada yeni bir dava/ikinci bir dava açma sonucu doğuracak şekilde kullanılması anlamına gelir. Bu durum kısmen ıslahı deyim yerindeyse âdeta ek dava açma yoluna dönüştürecektir ki, yasal düzenlemelerin buna cevaz vermediği ortadadır.

14. Bunun yanında HMK ile medeni usul hukukunda yargılamanın sistematiği köklü biçimde yeniden düzenlenmiş ve yeni bir yargılama aşaması olan ön inceleme kurumu getirilmiştir. Ön

inceleme; HMK'da ayrı bir yargılama aşaması olarak düzenlenmiş olup bu aşamanın amacı, tarafların üzerinde anlaştıkları ve anlaşamadıkları hususları belirleyerek uyuşmazlık konularını tespit etmek, delillerin incelenmesine geçilmeden önce dava şartları ve ilk itirazlar hakkında inceleme ve değerlendirme yapmak ayrıca taraflara sulh ya da arabuluculuğa başvurma konusunda imkân tanımak, bu suretle tespit edilen uyuşmazlık kapsamında delillerin incelenip tartışıldığı tahkikat aşamasına geçilmesini sağlamaktır. Bu amacı itibariyle ön inceleme yargılamanın etkin ve düzenli bir şekilde yürütülüp sonuçlandırılmasına hizmet eden bir yargılama kesitidir.

15. Nitekim HMK'nın 140/3. maddesinde tahkikatın, ön inceleme tutanağı esas alınarak yürütüleceği açıkça belirtilmiştir. Tarafların dilekçelerinde ileri sürdükleri iddia ve savunmaları inceleyip tarafların üzerinde anlaştıkları ve anlaşamadıkları hususları tespit ederek uyuşmazlığın çerçevesini çizen, âdeta yargılamanın yol haritası olan ön inceleme duruşmasında tarafların imzasıyla sabitlenen uyuşmazlık konuları, tahkikatın sınırlarını oluşturur ve yargılama bu çerçevede tamamlanır. Tahkikat tespit edilen bu uyuşmazlık konuları/konusu üzerinden yürütülür. Ön inceleme tutanağı, taraflar ve mahkeme için bağlayıcıdır. Ön inceleme duruşmasında tespit edilmemiş bir uyuşmazlık, daha sonra yargılamanın herhangi bir aşamasında tartışma konusu hâline getirilemez.

16. Bu çerçevede ıslah, usul ekonomisini sağlamak, tarafların daha önce yaptıkları usul işlemlerinde yapılan hatalarını, unuttukları hususları düzeltmelerine imkân tanımak amacıyla düzenlenmiş önemli bir usul kurumu ise de kullanılmakla tükenebilen bir hak olan ıslahın da sınırları mevcuttur. Bu nedenle dava dilekçesinde yer almayan bir talep sonradan kısmen ıslah ile eklenirse ön incelemede belirlenen uyuşmazlık çerçevesinin dışında kalan bu yeni talep nedeniyle tahkikatın sınırları sonradan genişletilmiş olacaktır. Bu durum, ön inceleme kurumunun işlevsiz hâle gelmesine sebep olacağı için HMK sistematiğine açıkça aykırıdır ve yargılamanın öngörülebilirliğini de zedeler.

17. Zira taraflar, ön inceleme duruşmasında belirlenen uyuşmazlık konularına göre delillerini sunmuş, tanıklarını göstermiş, bilirkişi incelemesi talep etmiş olabilir. Sonradan ıslah ile eklenen yeni talep kalemi, bu yargılamayı baştan aşağıya değiştirebileceği gibi yargılamanın gereksiz uzamasına neden olabilecek, makul sürede yargılanmaya engel teşkil edebileceğinden bu durum, usul ekonomisi ilkesinin düzenlendiği HMK'nın 30. maddesine de aykırılık oluşturacaktır.

18. Dava ile talep edilmeyen bir talebin kısmen ıslah ile davaya dâhil edilmesi Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. maddesi ile T.C. Anayasası'nın 36. maddesinde düzenlenen, adil yargılamanın temel unsurlarından biri olan silahların eşitliği ilkesine de uygun düşmemektedir. Eğer davacı, kısmen ıslah ile dava dilekçesinde yer almayan, ön incelemede tartışılmayan ve taraflar arasında uyuşmazlık konusu yapılmayan yeni talep kalemini davaya dâhil etmek ister ve bu duruma izin verilirse davalının savunması yeni talebe göre kurulmamış olur ve bu durum davalı bakımından savunma hakkını zorlaştırır ve hazırlığını/savunma stratejisini dava dilekçesindeki talep/talepler çerçevesinde yapmış olan davalıyı sürpriz bir talebe karşı savunma yapmak zorunda bırakır ki, bu durum davacının ileri sürdüğü iddialara karşı davalının hazırlık imkânlarının azalmasına neden olabilecek ve giderek davalıyı davacı karşısında daha az avantajlı duruma sokacağından tarafların

iddia ve savunmalarını eşit koşullarda ileri sürme hakkını güvence altına alan silahların eşitliği ilkesine aykırılık teşkil edecektir.

19. Ayrıca kişiler, hukuki güvenlik gereği dava açtıklarında veya bir davaya karşı savunma hazırladıklarında hangi konularda yargılanacaklarını, hangi taleplerle karşılaşacaklarını yani yargılamanın sınırlarını önceden bilmek durumundadırlar. Bu sınırların aşılması, yargılamayı öngörülebilir olmaktan çıkararak ve belirsizliği arttırarak hukuki güvenliğe aykırı durum oluşmasına sebep olacaktır. Adil yargılanma hakkı, yargılamanın makul süre içinde tamamlanmasını da gerektirmektedir. Bu bağlamda dava ile talep edilmeyen bir talebin kısmen ıslah yoluyla davaya dâhil edilebileceğinin kabulü, hukuki güvenlik ve belirlilik ilkelerinin yanı sıra makul sürede yargılanma hakkına da uygun düşmemektedir.

20. Makul süre içinde yargılama yapılabilmesinde usul kanunlarının önemli rolü bulunmaktadır. Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda yer alan düzenlemeler yargılamanın daha doğru, amacına uygun ve etkin yürütülmesine, davaların hızlı, basit ve en az giderle görülmesine hizmet etme amacı taşımaktadır. Bu sistem içerisinde dava dilekçesiyle çizilen sınırlar, ön inceleme tutanağıyla sabitlenen uyuşmazlık ve bu çerçevede tamamlanan tahkikat sınırlarının kısmen ıslah yoluyla davaya yeni bir talebin eklenmesiyle aşılması, HMK'nın davacının ve davalının yargılama sırasındaki haklarını en iyi şekilde ve eşit koşullarda teminat altına almaya çalışan dengeleyici sistemine aykırı olacaktır.

21. İçtihadı Birleştirme Kararının gerekçesini içeren bu açıklamalardan sonra İBK'nın eldeki uyuşmazlığa uygulanmasının mümkün olup olmadığı ortaya konulmalıdır.

22. Bilindiği üzere içtihadı birleştirme kararları süregelen içtihat uyumsuzluklarının kanun önünde eşitlik ve hukuki güvenlik ilkesini zedelemesi nedeniyle hukuk nizamında içtihat istikrarının sağlanması için başvurulan; konularıyla sınırlı, gerekçesiyle yol gösterici ve sonucu ile bağlayıcı kararlar olup yeni bir kanun yahut içtihadı birleştirme kararıyla durum değiştirilmedikçe, hem derdest dava dosyaları bakımından mahkemeleri tıpkı bir kanun gibi bağlar hem de konusunun kapsamı dâhilinde ileride ortaya çıkacak uyuşmazlıklar bakımından bağlayıcı bir norm oluşturur.

23. Bu sebeple söz konusu İBK'da verilecek karar eldeki uyuşmazlık bakımından da değer taşıdığından İBK'nın sonucu bekletici mesele olarak kabul edilmiştir.

24. Yukarıda gerekçesine değinilen 30.06.2026 tarihli, 33296 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan kararda sonuç olarak "Hukuk yargılamasında dava dilekçesinde yer almayan bir talebin kısmen ıslah yoluyla davaya dâhil edilemeyeceğine" oy çokluğuyla karar vermiştir.

25. Dolayısıyla hâlihazır duruma göre direnme konusu uyuşmazlığın bu İBK çerçevesinde değerlendirilmesi, kapsamına uyduğu takdirde vardığı sonuç gibi karar verilmesi zorunludur.

26. Bu açıklamalar çerçevesinde uyuşmazlık incelendiğinde; davacının, dava dışı kişilere mahkeme kararı sonrasında ilâmlı icra ile ödemek durumunda kaldığı kamulaştırmasız el atma tazminatı ve hükmün faiz/vekâlet ücreti gibi diğer fer'î sonuçlarına ilişkin alacak kalemlerini davalıya rücu etmek üzere dava dilekçesindeki talep sonucunu belirlediği, 07.02.2017 tarihinde verdiği ıslah dilekçesinin kısmi ıslah niteliğinde olduğunda tereddüt bulunmamaktadır. Söz konusu

ıslah dilekçesinde ise bu kez üçüncü kişilere aynı sebeple ödendiği ileri sürülen kamulaştırma bedeli ve temyiz masraflarını davaya dâhil etmek istemiştir. Islah ile ileri sürülen bu alacak iddialarının dava dilekçesinde talep edilenden farklı, yeni bir talep niteliğinde olduğu açıktır. Islahın yukarıda ayrıntılı olarak açıklanan mahiyeti ve konuyla ilgili İBK dikkate alındığında somut olayda, ıslah ile yapılmasına kanunun cevaz verdiği mevcut talebin arttırılması ya da genişletilmesi şeklinde bir talep değil, daha önce hiç talep edilmeyen, dava konusu hâline getirilmeyen yeni talebin eklenmesi söz konusu olup bu durum karşısında dava konusu edilmeyen bir şeyin kısmen ıslah yoluyla davaya ithaline ve dava konusu hâline getirilmesine olanak bulunmadığı anlaşılmaktadır.

27. Bu hâliyle direnmeye konu uyuşmazlıkta ıslah talebinin yukarıda anılan İBK kapsamında kaldığı anlaşıldığından, kısmi ıslah dilekçesiyle talep edilen alacak iddiaları yönünden davanın reddine karar verilmesinde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

28. Hâl böyle olunca direnme kararının değişik gerekçeyle onanmasına karar vermek gerekmiştir.

VII. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

I- (A) bendinde belirtilen nedenlerle davalı vekilinin temyiz itirazlarının hukuki yarar yokluğundan REDDİNE,

İstek hâlinde temyiz peşin harcının yatırana geri verilmesine,

II- (B) bendinde gösterilen değişik gerekçe ve nedenlerle davacı vekilinin temyiz itirazlarının reddi ile direnme kararının ONANMASINA,

Harç peşin alındığından harç alınmasına yer olmadığına,

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine, karardan bir örneğin direnme kararını veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

01.07.2026 tarihinde oy birliğiyle ve kesin olarak karar verildi.